

POSTANOWIENIE

25 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 25 stycznia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko T.P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej T.P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 21 kwietnia 2022 r., I ACa 77/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2 zasądza od T.P. na rzecz Bank spółki akcyjnej w W. 4050 złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 8 października 2020 r., którym Sąd m.in. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 120 228,57 złotych z odsetkami, a powództwo w pozostałym zakresie oddalił.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, wskazując że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący formułuje dwie kwestie. W ramach pierwszej pyta, czy dozwolone jest w świetle art. 6 k.c., wobec biernej postawy strony powodowej niewykazującej inicjatywy dowodowej, przerzucenie na stronę pozwaną ciężaru dowodu co do ustalenia zasadności i wysokości roszczenia powoda, a także faktu skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu. W ramach drugiej pyta z kolei, jakie są obowiązki banku oraz konsekwencje błędnego wyliczenia należności przez bank w kontekście przewidzianej w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim sankcji kredytu darmowego.

Wskazując na występującą w sprawie potrzebę wykładni przepisów prawnych, skarżący formułuje kolejne dwa pytania, które dotyczą zakresu zasady swobodnej oceny dowodów i możliwości orzekania w nieustalonym w pełni stanie faktycznym.

Natomiast powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący wskazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż gdyby nie doszło do przedstawionych w skardze naruszeń prawa, a Sąd drugiej instancji dokonałby prawidłowej wykładni przywołanych wcześniej przez skarżącego przepisów, to zapadłoby odmienne orzeczenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, i z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23).

Z kolei przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu oraz przedstawienia argumentacji przemawiającej za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter, nie należą zaś do zwykłych wątpliwości związanych z procesem stosowania prawa. Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2023 r., I CSK 4931/22). Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest także wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienie SN: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 30 listopada 2023 r., I CSK 200/23, i z 30 listopada 2023 r., I CSK 291/23).

Natomiast wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23; 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Sformułowanych przez skarżącego zagadnień prawnych nie można uznać za istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przedstawione pytania opierają się na subiektywnej ocenie przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, którego wynik nie może być kwestionowany w postępowaniu kasacyjnym. W rzeczywistości skarżący zmierza do zwalczania poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych. Podobnie bezskutecznie skarżący powołuje się przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący wskazuje na występowanie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, w ogóle nie wymieniając przepisów, które takiej wykładni wymagają. Nie można także uznać, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wskazał działań Sądu drugiej instancji, które można byłoby uznać za naruszające prawo, a tym bardziej nie wskazał naruszeń mających charakter elementarny czy oczywisty,

jak tego się wymaga na tle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd Najwyższy takich naruszeń również nie dostrzega.

Ze wskazanych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(r.g.)